

SADRŽAJ

0:53	9
1984	39
Prva klasa	97
1956	125
Lansiranje u tri faze	155
2003	189
Uh! (dva, tri)	233
1 kraljevi	10 283
Liber Vista 1.0	349
22	389
400 x A4	447
Zapadna 73. ulica	489
Šest i dva	531
10. april 2004. godine	569
Izvori i zahvalnost	579
Beleška o prevodiocu	583

0:53

Četiri porcije, najmanje.

To je misao koja joj prolazi kroz glavu dok prazni tiganj pun pirinča u kantu za đubre. Zrna slepljena jedna za druga, prekuvana. Ona gleda u njih s gladnom požudom: pogled dostojan nekog člana porodice crva. Ipak, deluje kao da je neka šibica bacila varnicu sreće u njenim grudima. Luksuz se ne krije u neophodnom, već u suvišnom. Drvena kašika proizvodi tupe zvuke dirigujući poslednjim ostacima koji napuštaju tiganj. Ne, tu je nešto drugo posredi. Sva zabava je u bezbrižnosti s kojom obavlja taj poslic s ostacima. Predivno, bacanje hrane. Pomisli na gladnu decu... – Ne, ona sada ne misli na gladnu decu. Ona nema ništa s njima.

Postoji samo jedno dete u odnosu na koje se Aurelija oseća odgovornom, a to dete sada spava na spratu.

Kada se to dete predveče hrani, pri čemu mu je sve češće dopušteno da samo koristi pribor za jelo, izmrljavi polovinu obroka po portikli, stolnjaku ili podu, uz ugruške hrane koji mu tu i tamo ostanu zalepljeni po licu. Tu se ne radi o tome koliko hrane propadne, već koliko nestane u dečijim ustima. Da li dete razmišlja o gladnoj deci? Ne. Pravi džumbus bez ikakvog osećaja krivice.

Polu pileta skotrljalo se za pirinčem, kao i sadržaj šerpice sa sosom od kikirikija zajedno sa činijom začinjene boranije. Kesa za đubre uzdahnu, plastika se lepše namesti, a hrana potonu malo dublje u kantu sa pedalom popunjavajući prazninu koju je oslobodio vazduh pobegavši iz nje. „Opet si mu ga dao po kuanju za mase“, doviknu ona Filipu koji je u dnevnoj sobi seo da gleda dokumentarni film, o čemu god da je on bio. Nije želela da zvuči prekorno. Baš je bila šarmantna ta njegova nespretnost: oni čije su oči veće od stomaka su optimisti. Ipak je morala sama malo da prokomentariše.

Iz dnevne sobe su dopirali zvuci mumlanja iz kojih razaznaje tek toliko da ju je on samo polovično razumeo. Ili nije imao volje da diskutuje

o svojim kuvarskim vrlinama. Kratak pogled ka svom telefonu. Nema poruka. Nedelja več. Mir.

Očistila je kuhinju pošto spremačica dolazi sledećeg jutra. Čim je mašina za sudove počela da radi, požurila je na sprat da bi proverila šta radi Lidija.

Lidija je spavala. S lutkom u naručju: plišana zver iz mašte sa buljavim očima. Crvena sa jarkožutom kosom. Zvali su je Crveni Obračić. „V-veni Objasic“ – kako bi to Lidija rekla.

Oprezno se spustila na ivicu krevca. Pogledala je telefon. Votsap poruka od Elis: „Još važi za sredu, mico?“ SMS poruka od roditelja: „Zdravo, dušo, je l' sve u redu s vama?“ Fejsbuk: četiri nova lajka za fotografiju napravljenu tog popodneva na kojoj Lidija jede kašu od jabuka – pozadina: sunce zalazi iznad vode, pogled iz njihove dnevne sobe.

Da li da ostane tu još koji trenutak i uživa u svojoj sreći ili da ode i radi nešto korisno? Da sređuje zaostale račune?

Ustala je i izašla iz dečije sobe. U hodniku je bio mrak. Opipavala je zid kako bi pronašla početak rukohvata ograde stepeništa i odjednom se skamenila.

Krajičkom oka primetila je pokret.

Prsti su joj pronašli prekidač za svetlo. Sablast je uhvaćena na delu. Uzdahnu posramljeno kada je videla šta ju je uplašilo: jedan čaršav na sušeku koji je verovatno sama pomerila tumarajući po hodniku.

Kuća je prevelika za nju. Dva sprata sa toliko soba da čak i kada su sve troje kod kuće najmanje četiri sobe ostaju da zvrje prazne. Tata je na tome insistirao u vreme kada su se kućili. „Nećete valjda da ostanete da se gužvate u nekom studentskom stančiću? Oboje dobro zarađujete, zašto je ne uzmete? S decom u kući biće vam potreban prostor.“

Gde je Filip? Još uvek je tamo, na kauču. U međuvremenu su počele vesti u osam. I ona bi morala da sedne pred televizor na neko vreme, zbog posla. Ušuškala se pored njega, ruke je stavila na njegovu nogu, a on je svojom šakom obgrlio njen mali prst. „...ilegalni azilanti više ne mogu“, govorio je spiker, „da budu zbrinuti u bivšem bunkeru ispod...“ Jedva čeka sutrašnji dan. Ne može da smisli sutrašnji dan.

Svake nedeljne večeri isto. Njiše se napred-nazad između snažne potrebe da bude tu, kod kuće, s dva bića koja najviše voli, i s druge strane

nagona da izađe u svet, da ne bude zakovana za porodični život. „...pored žrtve“, nastavlja spiker, „pronađena je palica za bejzbol kojom su povrede na glavi verovatno...“ Na kraju radne nedelje, nakon emitovanja u petak uveče nikada nije sigurna koliko brzo sme da napusti završno druženje i zaputi se kući, dok joj, istovremeno, rastanak s kolegama uvek teško pada, iako ih neće videti samo dva dana. U nedelju uveče teme za nastupajuću nedelju joj divljaju po glavi, ona pravi planove, ima ogromnu želju – a istovremeno i ne želi. Ne želi da ustaje rano, da vodi Lidiju u jaslice, da vozi bicikl do posla. Da napusti svoju oazu u kojoj sme da bude ranjiva.

Miluje Filipove bradate obraze. Grlo, Adamovu jabučicu. Njegov vrat pušta da njeni nokti škripe po njegovim dlačicama, a on kaže: „Auh“ i: „nemoj uz dlaku“. Premešta prste na kosu, bujnu i mekanu. Toliko su dugo zajedno, a još uvek otkriva nešto novo.

Vesti su završene. Utišava televizor.

Dogovaraju se za sledeću nedelju. Sastanke možete da imate svuda, čak i kod kuće. „...pokupiću Lidiju u utorak iz jaslica i ako ti obaviš ku-povinu...“

Dok razgovaraju, njen prst klizi po ekranu ajfona.

Na Fejsbuku Rej šalje poruku: „Možeš li sutra da poneseš DVD sa *Lovcima*?“

„...u sredu ručam sa Elis, a možda ću...“

„Sezone 3 i 4, je l' tako?“ Uzvraća porukom.

„Popij čaj da se ne ohladi.“

„Čaj?“

Kada je...? Dok je bila na spratu?

„Naravski!“ odgovara Rej. „Tenks!“

Pije čaj, a Filip pojačava ton na televizoru. Program je ne zanima, generički glas robota koji priča o preduzeću koje proizvodi poštanske sandučice, slike Zaudasa, slike iz afričke zemlje u kojoj to preduzeće posluje oslobođeno poreza. Sve je to užasno, ali ona uzima *Brendu* sa stola i počinje da je lista.

Intervju sa jednom previše osećajnom ženom.

Sindrom prevelike osećajnosti. Ne može da se seti da je išta čula o tome za vreme studija, a pogotovu ne u medijima tokom proteklih godina. Način na koji je intervju napravljen podseća je na seriju njenih intervjuja koje je uradila za *Brendu* pre oko dve i po godine, dok Lidija još nije bila

rođena. Kada se završila sezona na televiziji, imala je nekoliko meseci za sopstvene projekte. Prvu seriju intervjuja nazvala je *Žene koje varaju*. Predivna tema koja potpuno odgovara *Brendi*. Zanimala ju je laž. Da je ikada u njen život ušao neki drugi, tajni čovek – što je samo po sebi teško zamislivo – nikada ne bi mogla da slaže Filipa. Neke od žena s kojima je razgovarala vodile su dvostruke živote mesecima, neke čak i godinama. „Laganje je“, rekla je jedna od njih, „oblik poštovanja. Moraš to da radiš dobro i pažljivo zato što ako muž ikada sazna, najteže bi bilo njemu: ne toliko sama prevara, koliko spoznaja da je godinama živeo s nekim koga je mislio da poznaje, i spolja i iznutra, iako je to bila samo iluzija. To bi bilo isto kao da ste jednog dana otkrili da Bog ne postoji. Ako neka takva suštinska, okamenjena istina nije stvarna, u šta još možete da verujete?“

Otišla je u kupatilo i dalje razmišljajući. Nedostajali su joj ti intervjui dok ju je od duge letnje pauze delilo još svega nekoliko meseci. Već treće leto zaredom ona nema ništa da ponudi osim brige o Lidiji. Počelo je da joj biva dosadno, njen svet je postao previše mali, te iako je volela taj svoj mali svet, nije želela da napusti onaj veći. Rad na televiziji bio je dobar iako je često bio usredsređen na dešavanja u maloj Holandiji. Želela je ponovo da putuje.

Kroz kanalizacione cevi do nje je dopirao prigušeni glas.

„Pa-soš... Pa-soš... Pa-soš...“

Ponovo se čuje Toun sa drugog sprata. Njegova stara, poznata mantra. Pa-soš... Pasoš. To se često čuje. Često je i samo brojanje. U svakom slučaju, uvek je ritmično i uvek dovoljno glasno da može da se čuje na spratu iznad. Pasoš. Šta li time hoće da kaže? Ili je to naprosto lepa reč. Moćna reč koja će sprečiti demone da uđu u njegovu glavu. Ludi Toun. Graničar svog sopstvenog mozga. Njen pasoš će uskoro prestati da važi, moraće da izvadi novi. Ne sme da zaboravi. Ponovo proverava Fejsbuk. Nema novih lajkova, ali tu je poziv za prisustvo na jednoj manifestaciji. Tviter: ništa uzbudljivo. Naslovi na *Nu.nl*. Elektronska pošta. Votsap.

Konačno je ustala, pustila vodu, ubacila telefon u zadnji džep farmerki.

„Idem da se okupam“, doviknula je Filipu. „Hoćeš i ti?“

Popela se stepenicama. Setila se šoka koji je maločas doživela. Srećom, svetlo u hodniku je i dalje bilo upaljeno. Pustila je da se kada puni. Kupka: jedino joj ona pomaže kada je nervozna. Svetlost s lampice kuvala

za čaj prelivala se preko ivice kade. Visoka sveća u svećnjaku koji je stajao na mašini za veš osvetljavala je kupatilo. Koraci u hodniku: Filip dolazi.

Sve se gasi i još samo topla svetlost sveće osvetljava kupatilo koje je takođe toplo, i vlažno. Tišina. Toun sa drugog sprata se više ne čuje. Ne rade to svako večer. Čak ni svakog vikenda, ali za njih je to dovoljno često. To je malter njihove ljubavi, lek za svakodnevnu rutinu. Od kupanja u kadi strast joj se uvek uzburka, dopusti svojim prstima da ispod vode kliznu među njegove guzove. Nakon toga, dok im se tela još uvek puše od toplote vode, vode ljubav u spavaćoj sobi. Lidija poslušno čeka da brzine u plač tek kada su oboje svršili i pokušavaju da dođu do daha. Dete kakvo se samo poželeti može.

* * *

Zbog semafora i snažnog vetra vožnja biciklom do Lidijinih jaslica se odužila. Drugi deo puta, do posla, predstavljao je pravu đavolju rabotu. Aurelija je psovala udare vetra zbog kojih joj se bicikl ljuljao, psovala je Pita Hajnkadea čija je ulica bila predugačka i nudila premalo zavetrine. Psovala je i časovnik koji nije želeo da je sačeka do pola deset. Psovala je svoje kolege koji su je, naravno, čekali potpuno spremni u „Pentagonu“. Psovala je i njihove prekorne poglede koje je već mogla da vidi i pre nego što je videla njih.

Konačno, naišlo je i skladište. Zaključala je bicikl i sva znojavo porjurila unutra. Dvorište je bilo prazno, kao što je i očekivala. Strpala je jaknu u torbu, nije bilo vremena za prokletu kafu, i konačno je ušla u „Pentagon“.

„Aurelija, konačno si stigla“, rekla je Klara. Aureliji se učinilo da je u njenom glasu mogla da čuje onu malu dozu prezrivo ozlojeđenosti, zato što je uvek ista priča sa onim ženama koje moraju da kombinuju materinstvo sa ozbiljnim poslom.

Čak je i ona, kao urednica, vodila divlji medijski život: alkoholisanja tokom dana, večere, kafici i noćni klubovi tokom čitave radne nedelje. Bančenja uz koktele i kokain sa glumcima koji su uvek u potrazi za ulogama i muzičarima koji su uvek spremni za provod, čija koža boje pergamenta i braonljubičasti podočnjaci predstavljaju s mukom stečene trofeje. Klara Kilt je većito umorna i većito prehladna, ali neprekidno